

FILOZOFSKI FAKULTET
ODSEK ZA RUSINISTIKU

Kancelariji za međunarodne odnose
za koleginicu Branku Agbabu

PREDMET: IZVEŠTAJ O REALIZOVANJU MOBILNOSTI

U okviru programa Erasmus plus (Erasmus+) mobilnost u terminu od 21. 02 – 25. 02. 2022. gostovao sam na Institutu rusinskog jezika i kulture Univerziteta u Prešovu.

U Prešov sam došao kolima 19. februara, a u Novi Sad sam se vratio takođe kolima 25. februara. Odseo sam u Studentskom domu.

Na osnovu rasporeda koji sam dogovorio sa mr Zdenkom Citrjakovom, koordinatorkom program Erasmus plus, prvo predavanje sam održao u ponedeljak (21. 04, 10:40-12:15). Drugo predavanje sam održao istog dana u popodnevnom terminu (14:10-15:45). Treće – u utorak od 11-12:30, četvrto – u sredu 14, koje je sa diskusijom trajalo skoro tri časa, i peto – u četvrtak od 10:40-11-25, sa diskusijom koja je trajala isto toliko.

TEME:

1. Rusinska manjina u Vojvodini/Srbiji;
2. Status jezika rusinske manjine u Vojvodini/Srbiji u slavistici;
3. Uticaji na rusinski u Srbiji i Hrvatskoj u prošlosti i sadašnjosti;
4. Poređenje varijanti rusinskog jezika u Slovačkoj i Srbiji;
5. Terminologija srodstva u prešovskoj i bačko-sremskoj varijanti rusinskog jezika;
6. Rusinska leksika sa akcentom na rusinska imena i prezimena u Srbiji i Hrvatskoj;
7. Frazeologija rusinskog jezika;
8. Englesko-rusinska / rusinsko-engleska kontrastivna istraživanja u prošlosti i danas sa akcentom na morfosintaksu rusinskog i engleskog jezika, koja je i izborni kurs na doktorskim akademskim studijama.

KORIŠĆENA LITERATURA:

Fejsa, M. (2017). Ruthenian Minority in Vojvodina and its Language. *Balkanistic Forum / Балканистичен Форум*, 3, 66-77. ISSN 1310-3970.

<http://www.bf.swu.bg/BF-eng.html>

<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1069>

Fejsa, M. (2016). The Preservation Factors of the Ruthenians in Serbia / Vojvodina. *Studii de Stiinta si Cultura*, XII, 2 (45), 63-73. Arad: Western University of Arad. ISSN 1841-1401 (online) 2067-5135. <http://www.revista-studii-uvvg.ro/>

Fejsa, M. (2012). Improving the Situation of the Ruthenian Minority in Serbia. *Journal of Community Positive Practices* 3, 462-477.

<https://jppc.ro/index.php/jppc/issue/view/15>

Fejsa, M. (1998). Yugoslav Rusyns: Identity, Culture, Education, Religion. In: *National Minorities in Vojvodina*. Novi Sad: AEGEE, 56-67.

Фејса, М. (20106). Нова Србија и њена русинска мањина / Нова Србија и њен руска мањина / The New Serbia And Its Ruthenian Minority. Нови Сад: ИК Прометеј, КПД ДОК, 236.

Fejsa, M. (2009). Vojvodina Rusyns / Ruthenians: Proof that a Fourth Rus' Does Exist. In: Paul Best, Stanisław Stepień eds. *Does a Fourth Rus' Exist? Concerning Cultural Identity in the Carpathian Region*. Przemyśl, Higganum: South-Eastern Research Institute, Carpathian Institute, 229-238.

Fejsa, M. (2012). The Ruthenians in Serbia: Gaining Extensive Rights. In: *EIIC 2012*. Žilina: EDIS – Publishing Institution of the University of Žilina, 517-520.

<http://www.eiic.cz/archive/?vid=1&aid=3&kid=20101-14&q=f6>

Fejsa, M. (2014). The Influence of International Relations on the Status of the Ruthenians: Their Language and Culture. In: Georgeta Rață, Hasan Arslan, Patricia-Luciana Runcanand and Ali Akdemir eds. *Interdisciplinary Perspectives on Social Sciences*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 157-165.

Fejsa, M. (2012). Indispensable Source of Information on Ukraine. *Sarajevo Social Science Review*, 217-220. www.journal.fpn.unsa.ba

Fejsa, M. (2012). Department of Ruthenian Studies. In: G. Rață, M. Palicica eds. *Academic Days of Timisoara: Social Sciences Today*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 166-172.

Фейса, М. (1999). Руски јак индоевропски јазик. У: Руски календар 2000. Нови Сад: НВУ Руске слово, 37-43.

Фейса, М. (2012). Руски јазик у славјанским јазичним простору. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду XXXVII-2, 231-251.

Фейса, М. (2011). Церковнослајански елементи у руским јазуку. *Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 1, 37-45.

Фејса, М. (2012). Русински језик у Србији и Словачкој. У: *Diskursi manjinskih jezika, književnosti i kultura u jugoistočnoj i srednjoj Evropi*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu – Filozofski fakultet, 61-76.

Фејса, М. (2017). Лексичке разлике у говору Русина Руског Крстура и Куцуре. У: С. Гудурић ред. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru* 6. Novi Sad: Filozofski fakultet, 351-359.

Fejsa, M. (2020). Turkisms in the Ruthenian Language. U: S. Gudurić, S. Stamenković, J. Petrović ured. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 10 / Langues et cultures dans le temps et dans l'espace 10 / Languages and cultures in time and space 10*. Novi Sad : Filozofski fakultet. (у штампи)

Fejsa, M. (2018). The Adaptation of Anglicisms in the Ruthenian Language. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, LXI/1, 125-143.

Fejsa M. (2018). Verb Forms / Constructions in the Prešov Variant and the Bačka Srem Variant of the Rusyn Language. *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 63/2, 367-378.

<https://doi.org/10.1556/060.2018.63.2.16>

Фейса, М. (2019). Основа руского языка – контактологийни приступ. У: Živančević Sekeruš I. (ured.) *Deveti međunarodni interdisciplinarni simpozijum Susret kultura*. Novi Sad: Filozofski fakultet, 389-405.

Fejsa, M. (2013). Development of the Ruthenian Language and its Orthography Standards in Serbia. *Univerzitetska misao*, 2 (3), 92-101.

Фейса, М. (2017). Базична опозиција дјесловног вида. Русинистични студије / *Ruthenian Studies*, 19-34. <http://rusinisticnisti.ff.uns.ac.rs/index.php/rs/issue/view/1>

Фейса, М. (2018). Двовидово дјеслова у руским языку. У: С. Гудурић, Б. Радић-Бојанић уред. *Језици и културе у времену и простору VII/1*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду – Филозофски факултет, Педагошко друштво Војводине, 243-253.

Фејса, М. (2017). Видски парови у русинском језику. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду / *Annual Review of the Faculty of Philosophy University of Novi Sad*, XLII-1, 271-287. doi.10.19090/gff.2017.1

Fejsa, M. P. (2013). Ruthenian Family Names in Serbia. *American Journal of Linguistics*, 2013, 2 (2), 1-7. DOI: 10.5923/j.linguistics.20130202.03

Фејса, М. (2011). Имена, презимена и надимци у русинској националној заједници / Мена, презвиска и назвиска у рускеј националној заједници. У: *Iz multijezičke Vojvodine: Zbornik Pedagoškog zavoda Vojvodine*, 7. Конференција поводом обележавања Међународног дана језика. Нови Сад: Педагошки завод, 104-124.

Фејса, М. (2018). Транслитерација русинских имена, презимена и топонима на српски језик. У: С. Гудурић, Б. Радић-Бојанић уред. *Језици и културе у времену и простору VII/2*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду – Филозофски факултет, Педагошко друштво Војводине, 223-232.

Fejsa, M. (2017). The Kinship Terminology in Ruthenian, Slovak and Serbian, *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 61/1, 91-99. Budapest: Academiae Scientiarum Hungaricae. ISSN Print ISSN: 0039-3363, Electronic ISSN: 1588-290X.

<https://akjournals.com/view/journals/060/060-overview.xml>

<https://doi.org/10.1556/060.2017.62.1.8>

Fejsa, M. (2017). Kinship Terminology in the Languages Ruthenian, Serbian and Slovak. *Studii de Stiinta si Cultura (Arad, Rumunija)*, XIII, 1 (48), 209-216.

Фейса, М. (2016). Родзински одношења у руским и сербским языку. У: Зорка Кашић уред. *Примењена лингвистика у част Душанки Точанац – О језику и језицима*. Нови Сад: Друштво за примењену лингвистику Србије, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 45-58.

Fejsa, M. (2019). The Bachka-Srem Rusin Animal Idioms and Their English Equivalentents. *Русин*, 56, 242-253.

Фейса, М. (2019). Руски идиоми з назвама животињох и їх англійски еквиваленти. У: S. Gudurić, B. Radić Bojanić ured. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 8 / Langues et cultures dans le temps et dans l'espace 8 / Languages And Cultures In Time And Space 8*. Novi Sad: Filozofski fakultet. 117-124.

Фейса, М. (2020). Эквиваленти английских дѣсловних конструкций зоз would и could у руским язѣку. U: S. Gudurić, B. Radić-Bojanić, P. Mutavdžić ured. Jezici i kulture u vremenu i prostoru IX/1 / Langues et cultures dans le temps et dans l'espace IX/1 / Languages and cultures in time and space IX/1. Novi Sad: Filozofski fakultet, 131-141.

U okviru trećeg predavanja izvršeno je i istraživanje sličnosti i razlika u rusinskim nazivima rodbinskih odnosa Rusina u Srbiji i Slovačkoj. Rezultati će biti poređeni sa nazivima rodbinskih odnosa Slovaka u Slovačkoj i Srba u Srbiji i biće objavljen naučni članak do kraja godine.

Pošto je bačko-sremska varijanta rusinskog jezika stekla ISO kod (rsk) obavljani su razgovori o iskustvima sa ISO kodom karpatskih Rusina (rue). Kolege sa Univerziteta u Prešovu su predstavile rezultate projekta Akademije rusinske kulture u Slovačkoj republici u okviru kog je 2021. roku objavljen i 4. tom projekta *100 poznatih Rusina u očima savremenika*. Na naslovnoj strani, kao i na 75. i 76. strani knjige, Rusine Srbije/Vojvodine predstavlja upravo profesor Fejsa. Odmah posle promocije 4. toma u Vojvodini počeo rad na projektu koji će imati isti radni naziv kao i pomenuti projekat Akademije rusinske kulture u Slovačkoj republici. Pored toga, nastavljena je i prevodilačka saradnja. Matica rusinska je prevela na rusinski jezik *Malu istoriju Rusina* prof. dr Ivana Popa, a ovom prilikom obavljani su razgovori u vezi sa prevođenjem monografije *Leđima prema Karpatima* kanadskog akademika Pola Roberta Magočija. Pošto je prof. dr Mihajlo Fejsa jedini predstavnik Rusina iz Srbije u Međuregionalnoj komisiji za kodifikovanje rusinskog jezika, formiran je i međunarodni tim za realizaciju nekoliko izdavačkih projekata, među kojima se ističu dva međunarodna rečnika stručne terminologije i priručnik za vaspitače na predškolskom nivou u rusinskim predškolskim ustanovama u Ruskom Krsturu, Kucuri I Đurđevu.

Pošto se vratio putničkim kolima, profesor Fejsa je doneo oko 200 publikacija na prešovskoj varijanti rusinskog jezika. Knjige će biti podeljene i predate u Slavistički seminar Filozofskog fakulteta i u jedinu srednju školu na rusinskom jeziku u Ruskom Krsturu.

Obavljani su i razgovori o budućoj saradnji. Naime, kolege sa Instituta rusinskog jezika i kulture su pozvane na ovogodišnju naučnu konferenciju posvećenu 40-godišnjici Odseka za rusinistiku i 50-godišnjici Lektorata za rusinski jezik i književnost i naučnu konferenciju na 17. Kongresa Rusina/Rusnaka/Lemka, kojem je domaćin Grad Novi Sad, sledeće godine. Profesor Fejsa je i zainteresovao nekolicinu kolega da preko Erazmusa plus posete Odsek za rusinistiku, odnosno Univerzitet u Novom Sadu. Profesor Fejsa je inače već nekoliko puta držao nastavu dolaznim studentima na Univerzitetu u Novom Sadu koji dolaze preko programa mobilnosti i/ili na celokupne studije Univerziteta (npr. Sa Prešovskog univerziteta je došla Katarina Petrusova 2016/2017) ili bio domaćin stranom profesoru na Univerzitetu, i to ne samo u programu Erasmus plus (npr. Kanameu Okanu iz Japana, koji je rusinski jezik naučio na zavidnom nivou).

Mihajlo Fejsa je na Prešovskom univerzitetu nastavu držao i odgovarao na pitanja na rusinskom i engleskom jeziku. Sa posebnim interesovanjem predavanja je pratio Fulbrajtove stipendiste iz Rod Ajlanda Džej Rumas.

O detaljima mog gostovanja kontaktirati Erasmus plus koordinatorku mgr Zdenku Citriakovu. (zdenkacitriakova@gmail.com).

Generalno gledano, smatram da je Erasmus dao odličan rezultat već i do sada, a period pred nama će dati još nekoliko značajnih rezultata.

Novi Sad, 28. 02. 2022.

Prof. dr Mihajlo Fejsa